

Onderwerp

Investeringsagenda Beschermd Wonen 2021-2023

Datum	13 juli 2021	Naam en telefoon	Vera van Moorsel 06-32451376
Afdeling	MM	Portefeuillehouder	Thijs van Kessel

Wat adviseer je te besluiten?

1. Akkoord te gaan met de Investeringsagenda Beschermd Wonen 2021-2023: tabel 1.
2. Te besluiten het overschot in 2021 van € 215.000 in te zetten voor dekking van tekorten op Wmo begeleiding/dagbesteding Wmo.
3. De financiële consequenties te verwerken in de eerst volgende Marap.
4. De Raad te informeren over de Investeringsagenda Beschermd Wonen 2021-2023.

Wat is de aanleiding voor dit advies?

Vanaf 2015 is de gemeente Oss aangewezen als Centrumgemeente voor Beschermd Wonen in de regio Brabant Noord-oost. Oss voert voor 10 gemeenten in de regio de toegang, inkoop en het beleid uit. Vanaf 2022 (financieel)/2023 (officieel) wordt Beschermd Wonen doorgedecentraliseerd naar alle gemeenten in Nederland. De middelen hiervoor – ongeveer 16 miljoen – worden verspreid over 10 jaar afgebouwd bij de Centrumgemeente en opgebouwd bij de regiogemeenten. Voor deze doordecentralisatie zijn inmiddels regionale afspraken en uitgangspunten door uw College vastgesteld.

Deze stelselwijziging vraagt veel van gemeenten om de basis in elke gemeente op orde te krijgen. De regionale ambities hiervoor zijn verwoord in de 'Ontwikkelagenda voor opvang ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid'. Deze is in december 2020 vastgesteld door de Gemeenteraad in Oss. De ontwikkelagenda is tevens de regiovisie voor de doordecentralisatie omdat het opstellen van een regiovisie door het Rijk verplicht is. In de ontwikkelagenda zijn naast regionale opgaven ook lokale opgaven opgenomen. Dit advies gaat over de investering die nodig is om deze lokale opgaven in Oss te realiseren.

Aan welke opdracht draagt dit advies bij?

De investeringsagenda BW draagt bij aan:

- passende, beschikbare en betaalbare lokale ondersteuning aan inwoners;
- steunstructuren in de wijken voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid;
- voorkomen van overlast, verergering van problemen, escalatie en crisis;
- de uitvoering van de ontwikkelagenda in de komende jaren.

Ook draagt dit advies bij aan nieuwe wet- en regelgeving zoals de landelijke visie van de Commissie Dannenberg op beschermd wonen thuis, de doordecentralisatie beschermd wonen, de Wet verplichte GGZ, de Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein, de verplichte samenwerking met zorgverzekeraars, de landelijke aanpak dak- en thuisloosheid en de aanpak verwarde personen.

Welk resultaat willen we bereiken?

Doel is om te blijven samenwerken in de regio, ook na doordecentralisatie. Waarbij we gezamenlijk het specialistisch vangnet blijven bekostigen en lokale gemeenten meer doen in preventie, vraagverheldering, uitstroom uit opvang (voldoende geschikte woningen) en het opbouwen van nieuwe vormen van wonen met ondersteuning verspreid in de regio. Daarmee moet het aanbod in het regionaal specialistisch vangnet op termijn kleiner worden en het wonen thuis voor inwoners met ondersteuning in lokale gemeenten groter.

Het verkleinen van het specialistisch vangnet, is alleen mogelijk als tegelijkertijd wordt om- en opgebouwd bij lokale gemeenten. Daarom heeft het regionaal bestuurlijk overleg besloten om 8,5 miljoen van de reserve Beschermd Wonen te investeren in de 'lokale basis op orde' in elke gemeente. Dit betekent dat op basis van inwoneraantallen lokaal geïnvesteerd kan worden: denk aan het lokaal invoeren van een AVE-model, het aanstellen van procesregisseurs, integraal werken binnen het Sociaal Domein, samenwerking tussen Zorg & Veiligheid versterken, steunstructuren in wijken opbouwen, etc.

Voor de gemeente Oss betekent dit regionale besluit dat er verspreid over drie jaar van 2021 tot en met 2023: € 925.000 per jaar inzetbaar is voor de ambities in de ontwikkelagenda ten behoeve van de inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Deze investering wordt ingezet om de maatschappelijke ontwikkelingen en veranderende verantwoordelijkheden goed te kunnen opvangen. De Investeringsagenda BW 2021-2023 ziet er als volgt uit:

Tabel 1 Investeringsagenda Beschermd Wonen 2021-2023

Nr.	Lokale investeringen conform de doelen in de ontwikkelagenda	Ontwikkelagenda	2021	2022	2023
	Welzijn/in de wijk				
1	Capaciteit er-op-af vraagverheldering	2.1.2	30.000	50.000	50.000
2	Capaciteit maatschappelijk werk tbv GGZ doelgroep	1.3.3	70.000	93.000	70.000
3	Straatdokter GGD - ook inzet MDO's bij dak- en thuislozen	2.4.4	50.000	50.000	50.000
4	Transitie: GGZ in de wijk / netwerkpsychiatrie / ontmoetingsfunctie	2.4.4/1.1.1	10.000	100.000	100.000
5	Onderzoek lokale Herstelacademie: opties, vorm en randvoorwaarden	1.1.2	50.000	50.000	80.000
6	Antistigma campagne	1.2.1	30.000	5.000	5.000
7	Wijksamenwerking bij uitstroom klinieken/opvang	1.3.3/3.4.2	5.000	5.000	5.000
	Uitvoering Wmo				
8	Passende voorzieningen - overheveling maatwerkbudget voor doelgroep	2.4.3	70.000	70.000	70.000
9	Extra kosten begeleiding tgv GGZ doelgroep in de wijk	2.4.3	80.000	97.000	120.000
10	Diverse opgaven reguliere Wmo tbv ontwikkelagenda	2.3.1/3.4.3	50.000	50.000	50.000
	Sociaal domein				
11	Maatschappelijke opvang: versnelling budgetbeheer gemeente Oss	2.1.1	50.000	70.000	70.000
12	Inhuuropdracht Wams	2.1.1	70.000	90.000	50.000
	Zorg & Veiligheid				
13	Beleidscapaciteit Zorg & Veiligheid tbv Ontwikkelagenda Veiligheid	5.1.1	70.000	100.000	100.000
	Beschermd Wonen				
14	Ambtelijke capaciteit lokale ontwikkelagenda	Alles	70.000	90.000	90.000
	Onvoorzien		5.000	5.000	15.000
	Totaal		710.000	925.000	925.000

Welke argumenten zijn er voor dit advies?

1.1 De Investeringsagenda BW biedt een antwoord op de knelpunten uit de praktijk.

Voor het opstellen van de Investeringsagenda is input opgehaald uit de praktijk. De opgaven die we gaan uitvoeren bieden een antwoord op actuele knelpunten en problemen die sociaal werkers, consultants, toegangsmedewerkers en zorgprofessionals ervaren in de praktijk. De investeringen bieden incidentele slagkracht om onderliggende problemen aan te pakken. In bijlage 1 is per onderwerp op de Investeringsagenda een korte toelichting opgenomen om meer duiding te geven ten aanzien van de noodzaak tot investeren op het onderwerp.

1.2 De Investeringsagenda BW draagt bij aan het realiseren van onze lokale opgaven in de Ontwikkelagenda.

In de door de Raad vastgestelde Regionale Ontwikkelagenda staan veel opgaven over de 'basis op orde' in onze wijken en dorpen. Een investering om hiermee aan de slag te gaan is nodig om de maatschappelijke ontwikkelingen het hoofd te kunnen bieden: zoals de ambulantisering in de GGZ, de huidige flinke wachtlijsten in de specialistische GGZ, de toename die we zien in de complexe casuïstiek bij de toegang tot zorg, met dubbel-/tripleldiagnose, casuïstiek op de scheidslijn met forensisch/veiligheid en/of contra-indicaties waardoor opvang niet mogelijk is, etc. Zonder taken van politie, justitie, aanbieders en behandelaars over te willen nemen, voelen we de effecten in de wijken en zijn steunstructuren nodig om inwoners met een psychische kwetsbaarheid passend te kunnen helpen. De investeringsagenda helpt om met ketenpartners aan oplossingen te werken: bijvoorbeeld door het tijdig signaleren, op- en afschalen van zorg, integrale werkwijze binnen en tussen schotten van zorg, optrekken met Veiligheid bij complexe casuïstiek, etc.

1.3 In het Regionaal Portefeuillehoudersoverleg Wmo is afgesproken dat de investeringsruimte uit de reserve BW ingezet wordt voor de 'basis op orde' in elke gemeente, zoals opgenomen in de Regionale Ontwikkelagenda.

Daar binnen kunnen gemeenten zelf bepalen welke onderwerpen aandacht verdienen. Zo heeft de gemeente Oss al veel geïnvesteerd in de Samenwerkwijze en de invoering van het AVE-model. Daardoor is er in Oss meer ruimte om in te zetten op andere ervaren knelpunten.

1.4 De kaders voor de Investeringsagenda zijn intern vastgesteld en bekrachtigd in het POHO Zorg.

De uitgangspunten die gehanteerd zijn om voor tijdelijke investering in aanmerking te komen zijn:

1. Inzet van deze middelen moet bijdragen aan de ambities verwoord in de Regionale Ontwikkelagenda die bekrachtigd zijn door de gemeenteraad.
2. De middelen moeten direct of indirect bijdragen aan de basis op orde voor de doelgroep: inwoners met een psychische kwetsbaarheid in de gemeente Oss.
3. De middelen kunnen maximaal voor de duur van drie jaar worden ingezet.
4. De middelen kunnen worden ingezet voor een investering of het dekken van een tekort in het brede sociaal domein, mits 1. het bijdraagt aan de ambities in de ontwikkelagenda, meer specifiek de opdracht 'de basis op orde lokaal' en 2. de doelgroep.
5. Bij de inzet worden vijf investeringsgebieden aangewezen: 1. Wonen/welzijn in de wijk, 2. Uitvoering Wmo, 3. Brede Sociaal Domein, 4. Zorg & Veiligheid, 5. Beschermd wonen.

6. Bij de selectie van onderwerpen is gekeken waar de grootste behoefte ligt in de uitvoering. Hiervoor is de input gebruikt uit de Thematafels die in september met veel verschillende partijen hebben plaatsgevonden. Ook is gesproken met collega's van Wmo en Veiligheid.
7. In de investeringsagenda wordt uitvoering gegeven aan de aangepaste opdracht vanuit het College om breder te kijken naar investeringen/dekken tekorten in de Wmo en Sociaal Domein die de doelgroep raken.

2.1 Het overschot 2021 wordt ingezet ter dekking van tekorten elders in de Wmo die deze doelgroep raken.

Het jaar 2021 is al halverwege. Het gaat niet lukken om alle middelen voor 2021 nog om te zetten in uitvoering. In totaal € 215.000 zal in 2021 naar verwachting niet besteed gaan worden. In overleg met het DT wordt voorgesteld deze middelen in te zetten om tekorten te dekken bij Wmo Begeleiding en Dagbesteding. Dit is geen structurele oplossing, maar de druk op deze budgetten wordt voor een deel veroorzaakt door de ambulantisering in de GGZ en het Rijksbeleid om meer inwoners met een psychische kwetsbaarheid thuis te laten wonen.

Wat zijn kanttekeningen, tegenargumenten of risico's?

1.1 De Investeringsagenda BW geeft richting, maar is niet in beton gegoten.

De uitvoering op dit werkveld is weerbarstig, nieuwe wet- en regelgeving en ontwikkelingen moeten telkens meegenomen worden in de uitvoering. Het kan zijn dat uitvoering op één onderwerp stagneert of investeren niet meer nodig is, bijvoorbeeld omdat het lukt binnen bestaande financiële kaders, en op het andere onderwerp meer nodig is. We vragen uw College om manoeuvreerruimte om binnen de kaders van de Investeringsagenda afspraken te maken met ketenpartners over de aangewezen onderwerpen.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën

De reserve Beschermd Wonen is opgebouwd van regionale rijksmiddelen. Het regionaal Portefeuillehoudersoverleg Wmo heeft besloten een deel van de reserve, 8,5 miljoen, in te zetten voor investeringen in lokale gemeenten. Voor de gemeente Oss gaat het om een bedrag van ruim 2,7 miljoen, verdeeld over drie jaar gaat het over € 925.000 per jaar.

Tabel 2 Verdeling van de investering naar gemeente op basis van inwoneraantallen

Gemeente	Inwoneraantal	Aandeel	Bedrag uit reserve
Bernheze	31.240	11,10	943.897
Boekel	10.785	3,83	325.862
Boxmeer	29.365	10,44	887.245
Cuijk	25.130	8,93	759.287
Grave	12.436	4,42	375.746
Landerd	15.730	5,59	475.272
Mill en Sint Hubert	10.939	3,89	330.515
Oss	91.915	32,67	2.777.155
Sint Anthonis	11.664	4,15	352.421
Uden	42.119	14,97	1.272.599
Totaal	281.323	100	8.500.000

De rijksuitkering voor Beschermd Wonen wordt als gevolg van de doordecentralisatie vanaf 2023 over een lange periode van 10 jaar tijd afgebouwd bij Centrumgemeente Oss en tegelijkertijd opgebouwd bij de regiogemeenten. Dit maakt dat we tot 2023 financiële investeringsafspraken maken, omdat we nog niet weten hoe het financiële plaatje er vanaf 2023 precies uit ziet – welk deel voor het regionaal specialistisch vangnet nodig is en wat de lokale financiële ruimte is die over blijft.

De verdeling van een deel van de reserve BW ad 8,5 miljoen is een eenmalige afspraak. In de onlangs vastgestelde doordecentralisatie-afspraken is afgesproken dat de Centrumgemeente voortaan maximaal 15% aan reserve mag aanhouden. Overige middelen komen voortaan op basis van inwoneraantallen terug naar de gemeenten.

Het feit dat we door prudente financiële regievoering door Centrumgemeente Oss in het verleden en een sterke samenwerking in de regio, een opgebouwde reserve in kunnen zetten voor lokale investeringen ten behoeve van de komende doordecentralisatie, is een goede uitgangspositie.

b. Privacy

Niet van toepassing, reguliere aandachtspunten in de uitvoering zijn van toepassing.

c. Communicatie

Met ketenpartners kunnen afspraken gemaakt worden voor deze tijdelijke investeringsruimte om de basis op orde te krijgen.

d. Uitvoering

Door tijdelijke capaciteit aan te trekken voor de uitvoering van deze agenda vergroot de kans op realisatie en kunnen zowel interne afdelingen en collega's als externe ketenpartners goed meegenomen worden in het proces.

e. Overlegd met

- Directeur: Simon Franssen
- Afdelingshoofd Zorg: Rian Marijnissen
- Inkoop en contractmanagement: Hanny van de Moosdijk
- Financiën & control: Sylvia Nip
- RAO BW+: Beleidsambtenaren in de regio
- POHO Wmo: Bestuurders regionale gemeenten
- Programmamanager: Merlijn Kurvers

Bijlagen

Toelichting op Investeringsagenda Beschermd Wonen 2021-2023

Samenvatting

De 'Regionale ontwikkelagenda voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid' is de regiovisie voor de doordecentralisatie van Beschermd Wonen naar alle gemeenten. Deze Ontwikkelagenda is in december 2020 door de gemeenteraad vastgesteld en bevat ook lokale opgaven voor de basis op orde in elke gemeente. Een deel van de opgebouwde regionale reserve Beschermd Wonen wordt geïnvesteerd om gemeenten in de regio te stimuleren de basis op orde te krijgen voor de doelgroep. Het doel is het regionaal specialistisch vangnet op termijn te verkleinen en ondersteuning meer dan nu lokaal voor deze doelgroep te realiseren. In Oss gaat het over een investering van € 925.000 per jaar van 2021-2023. In de Investeringsagenda Beschermd Wonen 2021-2023 geven wij aan hoe we deze middelen in gaan zetten.